

των φίλων συμπορευτών

Κάποια πράγματα πρέπει να βγαίνουν προς τα έξω, χωρίς ωραϊσμούς, μασημένα λόγια και συγκαλύψεις· όπως, ας πούμε, οι εσωτερικές διεργασίες στις εναλλασσόμενες ευστοχίες και αστοχίες, στις εξάρσεις και ματαιώσεις όσων γιατρών αγχεμαχούν πλάι στους «χωρίς ελπίδα».

Όσοι παίρνουν έγκαιρα αποστάσεις από τα πεδία μάχης, βλέπουν καθαρά τις εκβάσεις· έχουν την ευχέρεια να διακρίνουν το Ουσιώδες από το Επουσιώδες κι ας μη νιώθουν τίποτε στο πετσί τους· είναι στο Ύψωμα με Θεά, είναι οι Επιτελείς. Έχουν όλο το χρόνο και την πολυτέλεια να συναλλάσσονται με τα μετόπισθεν και να ετοιμάζουν την επιβίωσή τους στη μετά-τη-Σύγκρουση εποχή, νίκη ή ήττα. Οι άλλοι που τυφλώνονται και κουφαινούνται από τις λάμπεις και την κλαγγή των όπλων, αυτοί που ξεσκίζονται και ματώνουν στο επίκεντρο των πεδίων, αυτοί δε βλέπουν, δεν ακούν· μαθαίνουν εκ των υστέρων αν νίκησε ή ηττήθηκε το έθνος, ο βασιλιάς τους. Θα γυρίσουν ανάπηροι στο ίδιο φτωχικό, βρίσκοντας ίσως κάποιον άλλο στο κρεβάτι τους· μετά την υποδοχή τους, ως ηρώων στη νίκη και ανάξιων στην ήττα, θα βρουν κλειστές τις πόρτες της κοινής ζωής. Είναι οι Ταπεινοί στη σκιά μετά τη φωτιά, είναι οι Μαχητές. Και όλοι οι πόλεμοι, σε κάθε εποχή, είναι απελπιστικά όμοιοι.

Επανέρχομαι όμως σ' εμάς. Ο γιατρός αναβλύζει από την κοινωνία, όποια κι αν είναι αυτή στη δεδομένη ιστορική στιγμή, άρα κουβαλά όλα όσα την ορίζουν, με πρώτη την ποικιλότητα: Μαχητές, Επιτελείς και Ενδιάμεσοι. Γενικά, όσοι τοποθετούν το γιατρό σε κάποια ειδική κοινωνική κατηγορία είναι μακριά νυχτωμένοι. Ακόμα χειρότεροι, όσοι του αποδίδουν ιδιότητες χάλυβα – και το σκληρότερο πέτρωμα κάπου έχει τη ραγισματιά του, με την πρώτη σταγόνα νερό να παραμονεύει να το αποσαθρώσει· και η πιο θωρηκτική ψυχή, κάπου μπάζει νοτιά.

Πολλοί γιατροί είναι ευάλωτοι. Κάποιοι το δείχνουν ή και το επιδεικνύουν ναρκισσιστικά, κάποιοι καταπίνουν κάθε μέρα φαρμάκι, ελπίζοντας στην ασταθή βεβαιότητα του Μιθριδάτη· άλλοι –οι λιγότεροι, ελπίζω– έχουν από γεννησιμιού τους ένα ανοξείδωτο κράμα, προικιό στη φόδρα της ψυχής τους. Εννοώ την ευπάθεια στον πλάγιο άνεμο της ζωής· εκείνη που μας εκτρέπει από την όποια ευθύγραμμη πορεία χαράζει η χρησιμοθηρία και το εύλογο συμφέρον. Όλοι όσοι μπαινοβγαίνουν καθημερινά στην αύρα του Εναγώνια Απερχομένου Όντος, έχουν χαραγμένα

ετούτα τα λόγια στον κροταφικό φλοιό και τα προφέρουν έξω ή μέσα από τα δόντια τους, που τρίζουν σφιγμένα – όπως τα μικρά παιδιά που σωματοποιούν τις οικογενειακές συγκρούσεις σε κείνη την ανατριχιαστική νυχτερινή σύσπαση των μασπτήρων, αυτή που αργότερα ίσως τα ξεδοντιάσει. Άλλωστε, η όραση, η όσφρηση και η αφή ενός γιατρού απεγνωσμένων διαταράσσονται κι αυτές βαθμιαία, καταλήγοντας να βαθμολογούνται από τους άλλους ως ιδιότροπες ή αλλοιωμένες. Σε αντιστάθμισμα, οξύνεται η αντίληψη των συχνοτήτων επαφής με το γύρω κόσμο, απρόσιτων στο γενικό πληθυσμό.

Εν επιγνώσει ή ανεπίγνωτα, ομολογημένα ή ανομολόγητα, πολλοί γιατροί που αντιπαλεύουν το ανίατο ή το θανάσιμο έχουν διαταραχές του ύπνου και είναι περιττό ή μάταιο να ψάξει κανείς τις πηγές της αϋπνίας ή της κακοϋπνίας τους. Οι γιατροί των απεγνωσμένων έχουν εφιάλτες δυσανάλογους σε συχνότητα και ένταση με την ουσιαστική αδικοπραξία τους. Φρονώ πως η συνείδηση της διαρκώς και πανταχού παρούσας αβεβαιότητας ενέχεται με συντριπτική στατιστική σημαντικότητα, ενώ ο ρόλος των υποχωρήσεων από τις θεωρητικά ανυποχώρητες αρχές της νεότητας δεν είναι αμελητέος.

Όλοι οι γιατροί νιώθουν· κάποιοι έχουν το προνόμιο να δύνανται τη γραφή. Δανείζομαι τη λαλιά τους και την καταθέτω· ως αντιδάνειο παραδίδω τις ανεκλάλητες στιγμές χρόνιας Λύπης και παραδοχής Αδυναμίας. Αν υπήρχε τράπεζα σιωπηλών ψυχών, θα είχε ξεχειλίσει.

Ναι, φίλε, έχεις δίκιο· δεν ονειρεύομαι πια – εφιαλτώ. Μέσα από αλεπάλληλες οργιαστικές ονειροδρομίες, υψώνω συμπύκνωμα Ζωής ενάντια στο φόβο του θανάτου, για να μη φαλιρίσω από τώρα. Και πως, όσοι συνοδοιπόροι, είναι πολλοί λίγοι για ν' αλλάξει η ζωή, το ξέρω.

*Γυρεύοντας ν' αλλάξουμε την έρμη με δέκα κόκκους άμμο
με δέκα δίκαιους τα Σόδομα της ζωής μας...*